

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **L. B.**, bytom J., V., zastúpeného JUDr. Z. K., ulica S., P. proti žalovanému: **Ing. L. R.**, bytom J., V., zastúpeného JUDr. J. P., advokátkou, M., X. B., **o zaplatenie 18 860,78 Eur (568 200 Sk) s príslušenstvom**, ktorá sa viedla na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod. sp. zn. 7Cb 1/2006, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 21Cob/33/2009 -214 z 23. júna 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 21Cob/33/2009 -214 z 23. júna 2009 a rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede č. k. 7Cb 1/2006- 182 z 01. 09. 2008 **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** Okresnému súdu v Dunajskej Strede na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Dunajskej Strede rozsudkom zo dňa 01. 09. 2008 č. k. 7Cb 1/2006-182 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 568 200 Sk s úrokom z omeškania vo výške 15% ročne zo sumy 568 200 Sk od 01. 12. 2004 do zaplatenia.

V odôvodnení sa konštatuje, že predmetom sporu je zaplatenie časti ceny za prevod obchodného podielu, ktorý žalobca v zmysle zmluvy zo dňa 24. 11. 2003 previedol na žalovaného za odplatu vo výške 3 755 000 Sk. Z celkovej ceny žalovaný neuhradil časť – 568 200 Sk, ktorej zaplatenia sa žalobca domáha súdnou cestou. Z vykonaného dokazovania

prvostupňový súd dospel k záveru, že zmluva o prevode obchodného podielu bola uzavretá so súhlasom manželky žalovaného a je platná, a preto žalovaný musí zaplatiť zvyšok ceny prevádzaného obchodného podielu v dohodnutej výške. Keďže dlžník sa dostal do omeškania so splnením svojho peňažného záväzku, vzniklo žalobcovi právo na úrok z omeškania podľa § 369 ods.1 a 2 OBZ. O trovách konania rozhodol podľa §142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací na odvolanie žalovaného napadnutý rozsudok prvostupňového súdu potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu ohľadne právneho názoru, že zmluva o prevode obchodného podielu je platná s poukazom na ust. § 145 OZ. Podľa tohto ustanovenia môže bežné veci týkajúce sa spoločnej veci vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon v zmysle ust. § 40a OZ neplatný, avšak za predpokladu, že druhý z manželov sa tejto neplatnosti dovoľá. V danom prípade sa manželka žalovaného neplatnosti právneho úkonu podaním návrhu na súd nedovolala (bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný), pričom je právne bezvýznamné, že neplatnosti sa dovoľavala listom adresovaným účastníkom zmluvy o prevode obchodného podielu. Pokiaľ v tomto konaní relatívnu neplatnosť právneho úkonu namieta samotný žalovaný, je potrebné konštatovať, že z osôb dotknutých relatívne neplatným úkonom je z práva dovoľat' sa neplatnosti vylúčený ten, kto ju sám spôsobil. Obchodný podiel nie je vecou ani právom, nejde o hmotný predmet, ale predstavuje inú majetkovú hodnotu, ktorá nemôže byť predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a ktorú preto nemožno subsumovať pod ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd mal za to, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie. Uviedol, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Prvostupňový súd na pojednávaní dňa 11. 09. 2008, ako to vyplýva zo zápisnice, konštatoval, že žalovaný mal predvolanie riadne vykázané s tým, že svoju neúčast' neospravedlnil. Na to bolo vyhlásené uznesenie, že súd bude pojednávať v jeho neprítomnosti. Zároveň žalobca rozšíril svoj návrh o zvýšenie úrokov na 15%, o čom prvostupňový súd vydal nové uznesenie a zmenu pripustil. Týmto považoval dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok.

Tvrdenie prvostupňového súdu sa nezakladá na pravde a naplňuje to znaky vady konania podľa § 237 písm. f/O. s. p. Dňa 03. 09. 2008 doručoval právny zástupca žalovaného

ospravedlnenie a žiadosť o odročenie pojednávania. Ako dôvod neúčasti uviedol čerpanie riadnej dovolenky, z ktorej sa vrátil až 13. 09. 2008. Predmetné ospravedlnenie bolo doručené prvostupňovému súdu podľa záznamu dňa 05. 09 .2008, teda 6 dni pred pojednávaním. Ako dôkaz prikladá fotokópiu podacieho lístka zo dňa 03.09.2008 pod podacím číslom 38036885. Sudkyňa si však ospravedlnenie založila do spisu až 4 hod. po pojednávaní. Preto navrhuje napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu v Dunajskej Strede na nové konanie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v § 237 a § 238 O. s. p.

Podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p., dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkom podať dovolanie len z dôvodov taxatívne uvedených v § 241 ods. 2 O. s. p. Dovolanie možno preto odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 237 O. s. p., alebo b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 237 O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne

rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodol senát.

Dovolateľ namietal procesné pochybenie súdu prvého stupňa v tom, že tento vec prejednal bez jeho účasti, vo veci rozhodol napriek tomu, že sa riadne a včas ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania a týmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi v konaní realizáciu tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, t. j. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod. Je nepochybné, že procesný predpis zaručuje účastníkom konania právo zúčastniť sa pojednávania a uplatňovať svoj vplyv na priebeh a výsledok konania. Aby mohol účastník a jeho zástupca reálne využiť procesné práva, ktoré mu dáva procesný predpis, musí mať osobné, resp. zdravotné záležitosti zariadené tak, aby mu umožňovali, resp. nebránili pojednávania sa zúčastniť.

Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že prvostupňový súd vo veci meritórne rozhodol bez účasti žalovaného s odôvodnením, že svoju neúčasť neospravedlnil. Na čl. 175 sa nachádza písomné ospravedlnenie žalovaného zo dňa 28. 08. 2008 a žiadosť o odročenie pojednávania s odôvodnením, že v rozhodnom období bude čerpať právny zástupca riadnu dovolenku, z ktorej sa vráti až 13. 09. 2008, t. j. po uplynutí stanoveného termínu (11. 09. 2008). Toto podanie neobsahuje odtlačok pečiatky prvostupňového súdu o tom, kedy písomnosť bola doručená súdu a nie je k nemu ani pripojená obálka, napriek tomu, že žalovaný listovú zásielku doručoval prostredníctvom poštového úradu a z podacieho lístka č. 38036885 nesporne vyplýva, že zásielka bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 03. 09. 2008, t. j. 8 dní pred dňom, kedy sa malo pojednávanie konať. To, že sudca predmetné podanie založil do spisu po pojednávaní dňa 11. 09. 2008 o 15.00 hod., nie je vierohodným dôkazom o tom, kedy skutočne súd obdržal ospravedlnenie žalovaného a súčasne žiadosť o odročenie pojednávania.

V spornom prípade neboli splnené podmienky pre pokračovanie v konaní v neprítomnosti žalovaného v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p., druhá veta a pre meritórne rozhodnutie vo veci .

Prvostupňový súd ďalej procesne pochybil, keď na pojednávaní dňa 11. 09. 2008 uznesením pripustil zmenu žalobného návrhu v zmysle prednesu žalobcu ohľadne príslušenstva pohľadávky, jej výšky a súčasne vyhlásil rozsudok (§ 156 ods.1 O. s. p.), ktorým je viazaný (§ 156 ods. 4 O. s. p.). Prvostupňový súd konal v rozpore s ust. § 95 ods.1 O. s. p., podľa ktorého navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene. Týmto postupom súd neumožnil žalovanému vyjadriť sa k rozšírenému žalobnému návrhu.

Taktiež tvrdenie prvostupňového súdu, že žalovaný sa na nariadených pojednávaniach (11 krát) nezúčastnil, nie je dôvodné a opodstatnené. Žalovaný, resp. jeho právny zástupca sa 4 krát zúčastnil pojednávania, ďalej súd odročil pojednávania z dôvodu doplnenia dokazovania, taktiež boli pojednávania odročené z dôvodov na strane žalobcu. Súd nerozlišoval neprítomnosť žalovaného na pojednávaní a jeho odročenia v dôsledku jeho dlhodobej práceneschopnosti (doložená PN), resp. uvedenými relevantnými dôvodmi (vypočúvanie ako svedka pred špeciálnym súdom) a pasívnou nečinnosťou účastníka konania.

Pokiaľ v danom prípade súd prvého stupňa vzhľadom na procesné vady konania vo veci meritórne rozhodol a odvolací súd potvrdením rozhodnutia súdu prvého stupňa tieto vady neodstránil , odňala sa žalovanému možnosť konať pred súdom – § 237 písm. f / O. s. p. Dovolanie žalovaného podané z dôvodu tejto procesnej vady konania je tak opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto podľa § 243b ods. 2, 3, 4, O. s. p. napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súdy nižšieho stupňa sú právnym názorom dovolacieho súdu viazané. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhoduje znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2010

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.